

УДК 611.32:616.366-002-092.9

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У ЖОВЧНОМУ МІХУРІ ЛЮДИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СЕЗОННИХ РИТМІВ

Дубінін С.І., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Рябушко О.Б.,
Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Овчаренко О.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Актуальною проблемою в сучасній клінічній медицині є проблема патології жовчного міхура. Вона актуальна не тільки на ранніх етапах діагностики чи своєчасному адекватному лікуванні, а також на етапах виявлення груп підвищеного ризику та проведення профілактичних заходів, спрямованих на попередження розвитку захворювання. На сьогоднішній день захворювання гепатобіліарної системи займають близько 40% серед патології органів травлення і знаходяться на 10 місці серед всіх причин смерті. Хворі на хронічний холецистит складають приблизно 20% і займають одне з провідних місць в структурі непрацездатності. Статистично більшість хворих відмічає сезонну залежність перебігу жовчнокам'яної хвороби. Сучасна хронобіологія розглядає ритмічні процеси в окремих клітинах цілісного організму, зв'язуючи їх з місячними, земними, сонячними циклами. Тому, дуже актуальним є вивчення особливостей морфологічних змін в оболонках стінки жовчного міхура в залежності від статі та пори року. Це дозволить зрозуміти патофізіологічні механізми виникнення захворювань жовчного міхура саме в ту чи іншу хронобіологічну фазу для подальшого попередження розвитку патологічних процесів та проведенні профілактичних заходів.

Метою дослідження є встановлення топографо-анатомічних особливостей форми жовчного міхура в залежності від типу будови тіла людини та особливості морфологічних змін в слизовій, м'язовій та серозній оболонках стінки жовчного міхура людини в залежності від статі, віку та пори року. В роботі використовували такі методи дослідження: метод анатомічного макропрепарування, антропометричний метод, загально-гістологічні методи дослідження (гематоксилін-еозин, Ван-Гізон, по Харту та комбінація цих методів), морфометричний метод. На основі макро-мікроскопічних методів досліджень встановлені гістологічні зміни структурних елементів стінки жовчного міхура людини в залежності від статі, віку та пори року. Виявлено потовщення слизової оболонки тіла

жовчного міхура у чоловіків та жінок в зимовий та літній період. Влітку у людей 41-50 років спостерігається потовщення слизової оболонки: у чоловіків - 0,151 мм, у жінок - 0,154 мм. Середній показник цієї вікової категорії склав 0,147 мм для чоловіків та 0,150 мм для жінок. В зимовий період у віковій категорії 51-60 років у чоловіків спостерігається потовщення слизової оболонки до 0,118 мм, а у жінок - до 0,123 мм. Для людей цієї вікової групи середній показник товщини тіла слизової оболонки склав 0,115 мм для чоловіків та 0,119 мм для жінок. Встановлено морфологічні зміни стінки жовчного міхура у жінок в літню та зимову пори року. В літній період в ділянці тіла жовчного міхура складки слизової оболонки найбільш високі, між суміжними складками спостерігаються анастомози. В зимовий період виявлено зниження щільності розташування складок слизової оболонки в усіх частинах жовчного міхура, висота складок збільшується, чисельність міжскладкових каналів зменшується. Відмічаються морфологічні зміни в стінці жовчного міхура у чоловіків в зимову та літню пори року. Складки слизової оболонки жовчного міхура найбільш щільні та високі в області тіла, ділянки дна і шийки мають меншу кількість та висоту складок. Сполучнотканинна основа складок слизової оболонки потовщується в літній період, а в зимовий період має витончений вигляд. Встановлено, що в весняну та осінню пори року структурні зміни оболонок стінки жовчного міхура як у чоловіків, так і у жінок майже не відрізняються. Одержані в роботі дані можна використовувати для розробки профілактичних засобів при запальних процесах в жовчному міхурі, жовчнокам'яній хворобі та плануванні терапевтичного лікування при перших проявах захворювання.